

Nieuwsbrief

IBW

3de jaargang, 3de trimester, juli 2000

Vestiging Geraardsbergen
Gaverstraat 4
9500 Geraardsbergen
Tel.: 054-43 71 11
Fax : 054-41 08 96

Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer

Wetenschappelijke instelling van de
Vlaamse Gemeenschap

Vestiging Groenendaal
Duboislaan 14
1560 Groenendaal-Hoeilaart
Tel.: 02-657 03 86
Fax : 02-657 96 82

Intranet : <http://intra.lin.vlaanderen.be/aminal/ibw/> - Internet : <http://www.ibw.vlaanderen.be/>

Nood aan autochtoon teeltmateriaal van Boskers in Vlaanderen

De laatste jaren is een duidelijke toename van de vraag naar plantsoorten van Boskers (*Prunus avium* L.) vast te stellen. Deze aandacht heeft de soort vooral te danken aan een groeiend bewustzijn van zijn zowel hoge bosbouwkundige, als economische en ecologische waarde. Boskers genoot hierdoor een opwaardering van de vroegere status van secundaire soort naar het huidige predikaat van edele loofboomsoort.

Het toenemend gebruik van Boskers bij bosaanleg en/of -omvorming stuit echter op het nog steeds onvoldoende voorhanden zijn van kwalitatief hoogwaardig teeltmateriaal (d.w.z. zaden). Derhalve wordt nog steeds noodgedwongen en systematisch gebruik gemaakt van allochtone zaadbronnen.

Aangezien de waarde (lees aangepastheid aan onze standplaatsen) van deze uitheemse herkomsten doorgaans ongekend is, verhoogt meteen ook de kwetsbaarheid van het bosecosysteem.

Via selectie en veredeling wil het IBW tegemoetkomen aan de toenemende vraag naar hoogwaardig teeltmateriaal van Boskers.

Reeds sinds de jaren '80 werden aan het toenmalige Rijksstation voor Populiereenteelt, het huidige IBW, plusbomen van Boskers geselecteerd en verscheidene zaadboomgaarden aangelegd. Deze vormen mede de basis van het huidige veredelingsprogramma, dat zich naast herkomstonderzoek en selectie van zaadbestanden, in hoofdzaak toespitst op de aanleg van nieuwe zaadtuinen.

Naast groei en vormontwikkeling wordt voor Boskers ook, zoniet vooral, de ziekteresistentie als selectiekenmerk weerhouden. Deze boomsoort wordt immers belaagd door een schare van pathogenen, hetgeen het fytopathologisch onderzoek tot een hoeksteen maakt van het veredelings-

Symptomen van bacteriekanker bij Boskers

programma. Een struikelblok bij dit streven om Boskers in toenemende mate als volwaardige bosboomsoort te gebruiken, is o.a. de gevoeligheid aan kanker, veroorzaakt door de bacterie *Pseudomonas syringae* pv. *morsprunorum*. De eerste symptomen van infectie treden op bij het begin van de lente, waarbij jonge twijgen niet uitlopen of afsterven kort na het uitlopen. De bacterie verspreidt zich zeer snel in de takken en grote delen van de schors worden geïnfecteerd. Vanaf eind mei worden op de zich ontwikkelende bladeren kleine necrotische vlekken gevormd. Meestal breken de bladvlekken af aan de rand, vallen uit het blad en laten een gaatje achter. Uiteindelijk geeft dit de indruk alsof de bladeren met hagel werden doorzeefd, wat meteen de andere benaming van deze aantasting, met name hagelschotziekte, verklaart. Uitwendig kan

men de ziekte herkennen aan de roodbruine kleur van de schors en vooral aan de amberkleurige gomuitvloei, soms zelfs zonder symptomen op de bladeren. Bij hevige infecties veroorzaakt de kanker het afsterven van twijgen en stammen van jonge bomen in de zomer. Via selectie en veredeling zal getracht worden Boskersen te selecteren die resistent zijn aan bacteriekanker. Hiertoe is het noodzakelijk een idee te krijgen van de verspreiding van *Pseudomonas syringae* pv. *morsprunorum* bij Boskers in Vlaanderen om vervolgens de genetische en pathologische diversiteit van de bacterie te bestuderen. Deze melding in de Nieuwsbrief is dan ook een oproep naar de lezer om aantastingen van Boskers door bacteriekanker te melden aan het IBW.

Contactpersonen :
Bart De Cuyper, tel.: 02-657 03 86; e-mail : Bart.DeCuyper@lin.vlaanderen.be
Marijke Steenackers, tel.: 054-43 71 23; e-mail : Marijke.Steenackers@lin.vlaanderen.be

IBW WBE PROJECT

Na bijna een jaar werken in het kader van de Wildbeheereenheden in Vlaanderen, tijd voor een kort verslag. Er zijn ondertussen 64 WBE's erkend door de minister. Al deze WBE's zijn terug te vinden op het kaartje, samen met nog een 20-tal andere die momenteel nog aan hun erkenning aan het werken zijn. Ondertussen werden er 31 WBE's bereid gevonden om gedurende het (de) volgende jaar (jaren, afhankelijk van...) voor Ree, Haas of Patrijs zeer intensief inventarisatiemethoden uit te proberen en te evalueren. Samen met deze WBE's worden nu de af te leggen trajecten bepaald voor schijnwerptellingen voor Haas of kilometerindexen voor Ree, en aangeduid op kaart. Inmiddels rolde de ene WBE-biologische-waarderingskaart na de andere van de plotter door toedoen van Tomas Bogataj, die sinds februari zowel op 'den buro' als op 'het terrein' meedraait in het project. Het project begint dus op kruissnelheid te lopen. De eerste echte resultaten zijn te verwachten na de voorjaarsinventarisaties van 2001. Tot dan.

Ligging van de tot nu toe gedigitaliseerde WBE's in Vlaanderen

Contactpersoon :
Jim Casaer, tel.: 0478-28 17 01; e-mail : Jim.Casaer@lin.vlaanderen.be

Meting van de bodemtextuur met laserdiffractie

Bij de cel standplaatsonderzoek lopen een aantal inventarisatieprojecten waarbij een groot aantal bodems geanalyseerd moeten worden, o.m. op textuur. In 1998 werd een laserdiffractietoestel aangekocht om deze textuuranalyses uit te voeren. Bij deze snelle en moderne techniek wordt een hoeveelheid bodemmateriaal opgelost in water en door een laserbundel gestuurd, waardoor de laserstralen verspreid worden afhankelijk van de deeltjesgrootteverdeling (= de textuur) van het bodemmateriaal. Deze stralen worden opgevangen op een set van detectoren, die het gemeten spectrum van signalen omzetten in een overeenkomstige textuurkromme.

In een eerste fase werden een aantal testen uitgevoerd om na te gaan welke procedure het best gevolgd wordt om bodemtextuur te meten. In een tweede fase werd er gezocht naar een overeenkomst tussen de standaardmethode (zeef- en pipetmethode) en laserdiffractie (LD). Er wordt gezocht naar een overeenkomst op basis van de textuurklassen van de Belgische Textuurdriehoek, die bv. ook gebruikt wordt voor de textuuraanduiding op de bodemkaart.

Bij de standaardmethode wordt de kleifracie gedefinieerd als de 0-2 µm-fractie en de zandfractie wordt bepaald als de 50-2000 µm-fractie. Bij het vergelijken van beide methodes moet er echter rekening gehouden worden met het feit dat elke methode andere eigenschappen van de bodemdeeltjes meet als 'grootte'. De grootste overeenkomst (73,5%) tussen de standaardmethode en laserdiffractie werd bekomen bij het gebruik van de 0-6 µm-LD-fractie als kleifracie en de waarde (1,136 x 60-2000 µm-LD-fractie) als zandfractie.

Contactpersoon :
Bart Vandecasteele, tel.: 054-43 71 36
e-mail : Bart.Vandecasteele@lin.vlaanderen.be

Laserdiffractietoestel

